

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ
кафедра педагогіки і педагогічної майстерності**

Назва курсу Нормативний/вибірковий	Педагогіка з навчальною практикою Нормативний
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр Освітня програма «Середня освіта. Українська мова і література. Англійська мова і література», Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Мова і література (англійська, німецька), перша- англійська».
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2020-2021/ 5,6 семестр / III курс
Викладач	Єрмак Ю.І.
Профайл викладача	http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/sklad-kafedri-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-majsternosti/ermak-yuliya-ivanivna/
Контактний тел.	0983759205
E-mail:	uliyaermak30@ukr.net
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5205 , http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4907 , http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4908 , http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=1309
Консультації	Очні консультації: Щопонеділка та щочетверга, згідно графіку роботи кафедри педагогіки і педагогічної майстерності. Онлайн-консультації: через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ.

Навчальна дисципліна «Педагогіка» з циклу нормативних компонентів освітньої програми здобувачів вищої освіти 035.04 виступає інструментом формування загальних

компетентностей. формує у здобувачів здатність проводити наукове дослідження, розвиває вміння обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, що є дуже важливим у сучасному світі.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни “Педагогіка з навчальною практикою» є: опанування системи знань: загальнометодологічні основи педагогіки; дидактику як теорію освіти і навчання; теорію і практику процесу виховання; управління та педагогічний менеджмент в освітніх навчальних закладах, трудових колективах; сформування педагогічної когнітивної сфери особистості майбутнього фахівця; набуття необхідних загальних навичок та вмінь педагога-менеджера, фахівця-організатора навчально-виховного процесу в освітньому навчальному закладі, трудовому колективі, що сприяє формуванню необхідної фахової ефективної, діяльної та соціально-психологічної сфери особистості; сформування досвіду самооцінки і самоаналізу педагогічних явищ і ситуацій, вміння моделювати навчально-виховний процес, сформувати системне педагогічне мислення, професійну самосвідомість.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Педагогіка” є ознайомлення здобувачів з основами педагогіки та дидактики школи; формування умінь і навичок управління в галузі освіти; ознайомлення з технологією навчання та виховання; засвоєння принципів та підходів до організації сучасної освіти; розвиток та формування педагогічного мислення, основних принципів культури спілкування.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні:

знати : предмет дисципліни, її структуру, понятійний апарат; основні етапи розвитку школи й педагогічної думки; внутрішні закономірності й специфічні ознаки появи і розвитку різних теорій і напрямків в педагогіці;

вміти: володіти формами і методами організації навчально-виховного процесу, педагогічної діагностики, будувати навчально-виховний процес на основі глибокого і систематичного вивчення учнів, регулювати міжособистісні стосунки в учнівському колективі, формувати гуманні відносини з учнями на рівні співпраці з урахуванням національних традицій, налагоджувати стосунки з батьками, вести педагогічну пропаганду, систематично підвищувати свою педагогічну кваліфікацію.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, критично її оцінювати й аналізувати, працювати автономно та в команді;

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою;

ЗК 10. Здатність організувати освітній процес на засадах педагогічного партнерства з урахуванням можливостей для створення сприятливих психологічних умов для здоров'я, безпеки і соціальної інтеграції осіб, що навчаються.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (ФК)

ФК 3. Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності.

ФК 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 8 - сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, екології;

ПРН 9 - володіти формами і методами наукового пізнання, вміти аналізувати сучасні соціальні та етичні проблеми, наукові школи, напрямки, концепції, джерела гуманітарного знання; бути готовими до навчання впродовж життя.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	Загальна кількість	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	270	34	48	188

6. ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає роботу в колективі
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

7. СТРУКТУРА КУРСУ

7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література Інформаційні ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
-----------------	------	---	---------------------------------	----------	-------------	------------------

БЛОК 1. Історія педагогіки

4	ТЕМА I. Виникнення освіти й виховання у	Лекційні заняття- 2 год. Практичні заняття – 2 год.	Література: 1,3,5,7	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж п'ятого навчального семестру
---	--	--	------------------------	--	---	---------------------------------------

	світовий суспільний цивілізації.					(перший періодичний контроль)
6	ТЕМА II. Школа й педагогіка епохи середньовіччя та відродження.	Лекційні заняття – 2 год. Практичне заняття - 2 год. Самостійна робота – 2 год.	Література: 7,8,19,30 Інформаційні ресурси: 8	Відповіді на питання	5	впродовж п'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	ТЕМА III. Західноєвропейська педагогіка епохи нового часу та просвітництва.	Лекційні заняття – 2 год. Практичне заняття - 2 год. Самостійна робота – 2 год.	Література: 4,8,19,24 Інформаційні ресурси: 8	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж п'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	ТЕМА IV. Західноєвропейська педагогіка кінця XVIII – першої половини XIX ст.	Лекційні заняття- 2 год. Практичні заняття – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Література: 4,8,19,24 Інформаційні ресурси: 8	Відповіді на питання	5	впродовж п'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
12	ТЕМА V. Педагогічна система К. Д. Ушинського.	Практичні заняття – 2 год. Самостійна робота – 10 год	Література: 14,16,19,24,26 Інформаційні ресурси: 9	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж п'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)

12	ТЕМА VI. Педагогічна система А.С.Макарен ка.	Практичні заняття – 2 Самостійна робота –10 год	Література: 4,5,17,32	Відповіді на питання	5	впродовж п'ятого навчально го семестру (перший періодичн ий контроль)
12	ТЕМА VII Сучасна освіта у найрозвинен іших країнах світу.	Практичні заняття – 2 год Самостійна робота – 10 год	Література: 43,41,34	Відповіді на питання, тестові завдання		впродовж п'ятого навчально го семестру (перший періодичн ий контроль)

7.2. СТРУКТУРА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
ТЕМА I.ВИНИКНЕННЯ ОСВІТИ Й ВИХОВАННЯ В СВІТОВІЙ СУСПІЛЬНІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.	Предмет і завдання історії педагогіки. Підходи світової науки до виникнення виховання. Виховання у первісному суспільстві. Виникнення перших шкіл у світовій цивілізації". Виховання у Древній Греції. Древньогрецькі філософи про формування людської особистості (Сократ, Платон, Аристотель, Демокріт). Школа і педагогіка Стародавнього Риму.
ТЕМА II. ШКОЛА Й ПЕДАГОГІКА ЕПОХ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ.	Загальна характеристика епохи Середньовіччя. Система середньовічних шкіл. Система лицарського виховання. Виникнення освіти для дівчат. Виникнення перших університетів у Західній Європі та організація навчання.Культура епохи європейського Відродження. "Будинок радості" Вітторіно да Фельтре. Поєднання навчання з продуктивною працею Томаса Мора й Томазо Кампанелли. Гуманістичні ідеї освіти й виховання (Ф. Рабле, Е.Роттердамський, ММонтень).
ТЕМА III. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ПЕДАГОГІКА ЕПОХИ НОВОГО ЧАСУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА.	Життя та діяльність Я.А.Коменського. Світогляд Я.А. Коменського та його завдання виховання особистості. Принцип природовідповідності, вікова періодизація та система шкіл (за Коменським). Класно-урочна система та принципи навчання Я. А. Коменського. Підручники Я.А.Коменського. Я.А.Коменський про школу, вчителя та моральне виховання дітей. Педагогічні ідеї Дж.Локка. Ідея вільного виховання Ж.-Ж.Руссо. Вікова періодизація та

	система виховання Ж.-Ж. Руссо. Педагогічні погляди французьких філософів К.Гельвеція та Д.Дідро.
ТЕМА IV. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ПЕДАГОГІКА КІНЦЯ XVIII - ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX СТОЛІТТЯ.	Життя та педагогічна діяльність Й.Г. Песталоцці. Ідея гармонійного виховання Й. Песталоцці. Його теорія елементарної освіти та методика початкового навчання. Ідеї німецьких педагогів-філантропістів І. Базедова та В. Хр Зальцмана. Неогуманізм. В. Гумбольдт та його освітні проекти. Дидактика Ф. Дістервега. Теорія навчання й виховання Й Гербарта. Р. Оуен про формування особистості.

7.3. СТРУКТУРА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Теми практичних занять	Зміст практичних занять
ТЕМА I.ВИНИКНЕННЯ ОСВІТИ Й ВИХОВАННЯ В СВІТОВІЙ СУСПІЛЬНІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.	Предмет і завдання історії педагогіки. Підходи світової науки до виникнення виховання. Виховання у первісному суспільстві. Виникнення перших шкіл у світовій цивілізації". Виховання у Древній Греції. Древньогрецькі філософи про формування людської особистості (Сократ, Платон, Аристотель, Демокріт). Школа і педагогіка Стародавнього Риму.
ТЕМА II. ШКОЛА Й ПЕДАГОГІКА ЕПОХ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ.	Загальна характеристика епохи Середньовіччя. Система середньовічних шкіл. Система лицарського виховання. Виникнення освіти для дівчат. Виникнення перших університетів у Західній Європі та організація навчання. Культура епохи європейського Відродження. " Поєднання навчання з продуктивною працею Томаса Мора й Томазо Кампанелли. Гуманістичні ідеї освіти й виховання (Ф. Рабле, Е.Роттердамський, ММонтень Будинок радості" Вітторіно да Фельтре.).
ТЕМА III. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ПЕДАГОГІКА ЕПОХИ НОВОГО ЧАСУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА.	Життя та діяльність Я.А.Коменського. Світогляд Я.А. Коменського та його завдання виховання особистості. Принцип природовідповідності, вікова періодизація та система шкіл (за Коменським). Класно-урочна система та принципи навчання Я. А. Коменського. Підручники Я.А.Коменського. Я.А.Коменський про школу, вчителя та моральне виховання дітей. Педагогічні ідеї Дж.Локка. Ідея вільного виховання Ж.-Ж.Руссо. Вікова періодизація та система виховання Ж.-Ж. Руссо. Педагогічні погляди французьких філософів К.Гельвеція та Д.Дідро.

ТЕМА IV. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ПЕДАГОГІКА КІНЦЯ XVIII - ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX СТОЛІТТЯ.	Життя та педагогічна діяльність Й.Г. Песталоцці. Ідея гармонійного виховання Й. Песталоцці. Його теорія елементарної освіти та методика початкового навчання. Ідеї німецьких педагогів-філантропістів І. Базедова та В. Хр Зальцмана. Неогуманізм. В. Гумбольдт та його освітні проекти. Дидактика Ф. Дістервега. Теорія навчання й виховання Й Гербарта. Р. Оуен про формування особистості.
ТЕМА V. ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА К. Д. УШИНСЬКОГО.	Життя і педагогічна діяльність К Ушинського. Світогляд вченого. Ідея гармонійного розвитку людини. К. Ушинський про значення праці у вихованні людини. Ідея національного виховання К. Ушинського. Дидактика й методика початкового навчання К. Ушинського. К. Ушинський про підготовку вчителя.
ТЕМА VI. ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА А. МАКАРЕНКА.	Життя й педагогічна діяльність А. Макаренка. Теорія і практика колективу А. Макаренка. Ідея поєднання навчання з продуктивною працею А. Макаренка ("Педагогічна поема", "Прапори на баштах"). Проблема сімейного виховання ("Книга для батьків", "Лекції про виховання дітей"). Шляхи формування вчителя-вихователя та його педагогічної майстерності. Рольовий принцип педагогічної системи А. Макаренка
ТЕМА VII СУЧАСНА ОСВІТА У НАЙРОЗВИНЕНІШИХ КРАЇНАХ СВІТУ.	Еволюція освітніх систем у найрозвиненіших країнах на перетині XXI століття. Система освіти в США. Освітня система у Великобританії. Характеристика освітньої системи у Німеччині. Характеристика освітньої системи у Франції. Система освіти в Японії.

7.4 СТРУКТУРА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

ТЕМА II. ШКОЛА Й ПЕДАГОГІКА ЕПОХ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ.	Культура епохи європейського Відродження. " Поєднання навчання з продуктивною працею Томаса Мора й Томазо Кампанелли. Гуманістичні ідеї освіти й виховання (Ф. Рабле, Е.Роттердамський, ММонтень Будинок радості" Вітторіно да Фельтре.).
--	---

ТЕМА ІІІ. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ПЕДАГОГІКА ЕПОХИ НОВОГО ЧАСУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА.	Я.А.Коменський про школу, вчителя та моральне виховання дітей. Педагогічні ідеї Дж.Локка. Ідея вільного виховання Ж.-Ж.Руссо. Вікова періодизація та система виховання Ж.-Ж.Руссо. Педагогічні погляди французьких філософів К.Гельвеція та Д.Дідро.
ТЕМА ІV. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ПЕДАГОГІКА КІНЦЯ ХVІІІ - ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ.	В. Гумбольдт та його освітні проекти. Дидактика Ф. Дістервега. Теорія навчання й виховання Й. Гербарта. Р. Оуен про формування особистості.
ТЕМА V. ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА К. Д. УШИНСЬКОГО.	Ідея національного виховання К. Ушинського. Дидактика й методика початкового навчання К. Ушинського. К. Ушинський про підготовку вчителя.
ТЕМА VI. ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА А. МАКАРЕНКА.	Життя й педагогічна діяльність А. Макаренка. Теорія і практика колективу А. Макаренка. Ідея поєднання навчання з продуктивної працею А. Макаренка ("Педагогічна поема", "Прапори на баштах"). Проблема сімейного виховання ("Книга для батьків", "Лекції про виховання дітей"). Шляхи формування вчителя-вихователя та його педагогічної майстерності. Рольовий принцип педагогічної системи А. Макаренка
ТЕМА VII СУЧАСНА ОСВІТА У НАЙРОЗВИНЕНІШИХ КРАЇНАХ СВІТУ.	Еволюція освітніх систем у найрозвиненіших країнах на перетині ХХІ століття. Система освіти в США. Освітня система у Великобританії. Характеристика освітньої системи у Німеччині. Характеристика освітньої системи у Франції. Система освіти в Японії.

БЛОК 2. Дидактика						
4	ТЕМА І. Педагогіка - наука про виховання людини. Предмет і завдання педагогіки.	Лекційні заняття- 2 год. Практичні заняття – 2 год.	Література: 5,7,8,19 Додаткова література: 1,4,9	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж третього навчально го семестру (другий періодичн ий контроль)
4	ТЕМА ІІ Закономірн ості та	Лекційні заняття – 2 год. Практичне заняття - 2 год.	Література: 4,19,30 Додаткова	Відповіді на питання	5	впродовж третього навчально

	принципи навчання.		література: 3,14,15			го семестру (другий періодичний контроль)
4	ТЕМА III. Форми організації навчання.	Лекційні заняття – 2 год. Практичне заняття - 2 год.	Література: 16,19,24 Додаткова література: 7,18	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж третього навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	ТЕМА IV. Загальні методи та засоби навчання в зарубіжній теорії і практиці.	Практичні заняття – 2 год.	Література: 6,7,8,25	Відповіді на питання	5	впродовж третього навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	ТЕМА V. Зміст освіти в національній школі.	Практичні заняття – 2 год. Самостійна робота – 4 год	Література: 6,11,12,26,28 Додаткова література: 6	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж третього навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	ТЕМА VI. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.	Практичні заняття – 2 год. Самостійна робота – 4 год	Література: 12,20,30,32 Додаткова література: 14,19	Відповіді на питання	5	впродовж третього навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	ТЕМА VII. Проблеми	Самостійна робота – 4 год	Література: 39,24,13	Відповіді на	5	впродовж третього

	дидактики.		Додаткова література: 22,26	питання, тестові завдання		навчально го семестру (другий періодичний контроль)
--	------------	--	-----------------------------	---------------------------	--	---

7.2. СТРУКТУРА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
ТЕМА I. Педагогіка-наука про виховання людини. Предмет і завдання педагогіки.	<u>Педагогіка як наука, її становлення і розвиток.</u> Предмет педагогіки та її головні функції. Основні <u>категорії педагогіки.</u> Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки на сучасному етапі
ТЕМА II Закономірності та принципи навчання.	Закономірності навчання. Характеристика принципів навчання та шляхи їх реалізації у сучасній школі.
ТЕМА III. Форми організації навчання.	Розвиток форм організації навчання. Класно-урочна система навчання, її переваги і недоліки. Типологія та структура уроку. Характеристика нетрадиційних уроків. Шляхи підвищення ефективності уроку

7.3. СТРУКТУРА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Теми практичних занять	Зміст практичних занять
ТЕМА I. Педагогіка-наука про виховання людини. Предмет і завдання педагогіки.	Характеристика <u>основних категорій педагогіки.</u> Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки на сучасному етапі
ТЕМА II Закономірності та принципи навчання.	Закономірності навчання. Принципи навчання та шляхи їх реалізації у сучасній школі.
ТЕМА III. Форми організації навчання.	Характеристика класно-урочної системи навчання, її переваги і недоліки. Типологія та структура уроку. Розробка структури уроку за фахом. Характеристика нетрадиційних уроків. Шляхи підвищення ефективності уроку
ТЕМА IV. Загальні методи та засоби навчання в зарубіжній теорії і практиці.	Методи і засоби навчання. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності учнів. Методи контролю і самоконтролю у навчанні.

	Засоби навчання..
ТЕМА V. Зміст освіти в національній школі.	Загальна характеристика змісту освіти. Вдосконалення змісту освіти відповідно до вимог Закону України "Про освіту". Характеристика навчальних планів, програм і підручників (за фахом) сучасної школи.
ТЕМА VI. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.	Суть і основні види контролю успішності учнів. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

7.4 СТРУКТУРА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
ТЕМА V. Зміст освіти в національній школі.	Вдосконалення змісту освіти відповідно до вимог Закону України "Про освіту". Характеристика навчальних планів, програм і підручників (за фахом) сучасної школи. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти. Аналіз змісту освіти зарубіжної школи.
ТЕМА VI. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.	Основні види контролю успішності учнів. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Критерії норми оцінки
ТЕМА VII. Проблеми дидактики.	Диференційоване навчання в школі. Проблема навчання обдарованих учнів. Аналіз причин неуспішності і шляхи їх подолання.

БЛОК 3. Теорія виховання						
4	ТЕМА VIII. . Суть процесу виховання.	Лекційні заняття- 2 год. Практичні заняття – 2 год.	Література: 8,17,9 Додаткова література: 1,7,8	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний

						контроль)
14	ТЕМА IX. Основні закономірності і принципи виховання.	Лекційні заняття – 2 год. Практичне заняття - 2 год. Самостійна робота –10 год	Література: 5,6,9,19 Додаткова література: 7,13	Відповіді на питання	5	впродовж шостого навчально го семестру (перший періодичн ий контроль)
10	ТЕМА X. Характерист ика основних напрямів змісту виховання.	Лекційні заняття – 2 год. Практичне заняття - 2 год. Самостійна робота - 6год.	Література: 8,17,27,31,34 Інформаційні ресурси: 9	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж шостого навчально го семестру (перший періодичн ий контроль)
14	ТЕМА XI. Методи виховання.	Лекційні заняття- 2 год. Практичні заняття – 2 год. Самостійна робота – 10год	Література: 3,8,15,21 Додаткова література: 8,10	Відповіді на питання	5	впродовж шостого навчально го семестру (перший періодичн ий контроль)
8	ТЕМА XII. Організаційн і форми виховної роботи.	Лекційні заняття- 2 Практичні заняття – 2 год. Самостійна робота – 4 год	Література: 5,17,27,32 Додаткова література: 19,21	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж шостого навчально го семестру (перший періодичн ий контроль)
10	ТЕМА XIII. Проблеми теорії виховання.	Самостійна робота –10 год	Література: 18,19,24 Додаткова література: 21,23	Відповіді на питання	5	впродовж шостого навчально го семестру (перший

						періодичний контроль)
--	--	--	--	--	--	-----------------------

7.2. СТРУКТУРА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
ТЕМА VIII. Суть процесу виховання.	Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми. Перевиховання, його функції, етапи і принципи. Результати процесу виховання, їх виявлення. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.
ТЕМА IX. Основні закономірності і принципи виховання.	Закономірності процесу виховання. Основні принципи виховання
ТЕМА X. Характеристика основних напрямів змісту виховання.	Розумове виховання. Моральне виховання. Трудове виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання. Шляхи реалізації змісту виховання.
ТЕМА XI. Методи виховання.	Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.
ТЕМА XII. Організаційні форми виховної роботи.	Позакласна та позашкільна виховна робота. Основні позашкільні установи, завдання і зміст їх роботи.

7.3. СТРУКТУРА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Теми практичних занять	Зміст практичних занять
ТЕМА VIII. Суть процесу виховання.	Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми. Функції перевиховання, його етапи та принципи. Результати процесу виховання, їх виявлення.
ТЕМА XIV. Основні закономірності і принципи виховання.	Закономірності процесу виховання. Основні принципи виховання
ТЕМА X. Характеристика основних напрямів змісту виховання.	Розумове виховання. Моральне виховання. Трудове виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання. Шляхи реалізації змісту виховання.
ТЕМА XI. Методи виховання.	Поняття про методи виховання. Класифікація

	методів виховання. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.
ТЕМА XII. Організаційні форми виховної роботи.	Позакласна та позашкільна виховна робота. Основні позашкільні установи, завдання і зміст їх роботи.

7.4 СТРУКТУРА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

ТЕМА IX. Основні закономірності і принципи виховання.	Характеристика основних закономірностей процесу виховання. Основні принципи виховання
ТЕМА X. Характеристика основних напрямів змісту виховання.	Розумове виховання. Моральне виховання. Трудове виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання. Розробка конспекту виховного заходу, спрямованого на моральне виховання сучасних школярів.
ТЕМА XI. Методи виховання.	Характеристика методів виховання. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання у сучасній школі.
ТЕМА XII. Організаційні форми виховної роботи.	Позакласна та позашкільна виховна робота. Основні позашкільні установи, завдання і зміст їх роботи.
ТЕМА XIII. Проблеми теорії виховання.	Планування роботи класного керівника. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості. Дитячі та молодіжні організації міста., сутність їхньої діяльності.

БЛОК 4. Основи педагогічної майстерності						
4	ТЕМА XIV. Структура педагогічної майстерності.	Лекційні заняття - 2 год. Практичні заняття – 2 год.	Література: 48, 50, 52, 54 Додаткова література: 25,26	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	ТЕМА XV. Педагогічне	Лекційні заняття – 2 год. Практичне заняття - 2 год.	Література: 50, 52, 54,	Відповіді на питання	5	впродовж шостого

	спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації.		Інформаційні ресурси: 1,3			навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	ТЕМА XVI. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.	Лекційні заняття – 2 год. Практичне заняття - 2 год. Самостійна робота – 2 год.	Література: 46, 49, 52 Інформаційні ресурси: 1,3	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
8	ТЕМА XVII. Особливості професійно-педагогічної комунікації.	Лекційні заняття - 2 год. Практичні заняття – 2 год. Самостійна робота – 4 год	Література: 48, 54	Відповіді на питання	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	ТЕМА XVIII. Сприятливий соціально-психологічний клімат — основа ефективної комунікації у педагогічному колективі.	Лекційні заняття- 2 год. Практичні заняття – 2 год.	Література: 46, 49, 56 Додаткова література: 24	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)

10	ТЕМА XIX. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів.	Практичні заняття – 2 год. Самостійна робота – 8 год	Література: 8,46, 52, 56,34 Додаткова література: 26	Відповіді на питання	5	впродовж шостого навчально го семестру (другий періодичн ий контроль)
6	ТЕМА XX. Вербальні засоби професійно- педагогічної комунікації.	Самостійна робота – 6 год	Література: 49, 52, 54 Додаткова література: 7,24	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж шостого навчально го семестру (другий періодичн ий контроль
6	ТЕМА XXI. Культура мови і культура мовлення вчителя.	Самостійна робота - 6 год	Література: 54, 56 Додаткова література: 26	Відповіді на питання,	5	впродовж шостого навчально го семестру (другий періодичн ий контроль
6	ТЕМА XXII. Невербальні засоби професійно- педагогічної комунікації.	Самостійна робота – 6 год	Література: 48, 50, Додаткова: 26	Тестові завдання	5	впродовж шостого навчально го семестру (другий періодичн ий контроль
6	ТЕМА XXIII. Комп'ютерні комунікації в освіті.	Самостійна робота – 6 год	Література: 48, 52, 56 Додаткова: 24	Тестові завдання	5	впродовж шостого навчально го семестру

						(другий періодичний контроль)
--	--	--	--	--	--	-------------------------------

7.2. СТРУКТУРА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

	Зміст лекції
ТЕМА XIV. Структура педагогічної майстерності.	Поняття: "педагогічна майстерність", "педагогічна творчість". Структура педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності. Риси творчого вчителя. Методи педагогічного прогнозування та рівні педагогічного передбачення. Педагогічна техніка вчителя. З історії розвитку педагогічної майстерності і творчості вчителя. Шляхи формування педагога-майстра
ТЕМА XV. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації.	Особливості, функції педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування як діалог. Структура педагогічного спілкування. Переконавання і навіювання у процесі комунікації. Стиль педагогічного спілкування. Моделі спілкування та установка вчителя. Культура слухання. Бар'єри і ускладнення у процесі комунікації.
ТЕМА XVI. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.	Сутність, джерела, причини, функції і класифікації конфліктів. Основні суперечності і конфлікти в системі освіти. Структура, сфера, динаміка педагогічного конфлікту. Інформаційні моделі конфліктної ситуації. Конфлікт у взаємодії вчителів і учнів. Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі.
ТЕМА XVII. Особливості професійно-педагогічної комунікації.	Сутність, суб'єкт, об'єкт професійно-педагогічної комунікації. Інформація у професійно-педагогічній комунікації. Функції професійно-педагогічної комунікації. Модель процесу комунікації. Комунікативність учителя
ТЕМА XVIII. Сприятливий соціально-психологічний клімат — основа ефективної комунікації у педагогічному колективі.	Сприятливий соціально-психологічний клімат колективу. Соціально-психологічний клімат у педколективі. Відносини керівника школи і вчителів. Стиль керівництва – основа комунікації керівника школи з педагогічним колективом.

7.3. СТРУКТУРА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Теми практичних занять	Зміст практичних занять
------------------------	-------------------------

ТЕМА XIV. Структура педагогічної майстерності.	Поняття: "педагогічна майстерність", "педагогічна творчість". Структура педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності. Риси творчого вчителя. Методи педагогічного прогнозування та рівні педагогічного передбачення. Педагогічна техніка вчителя. З історії розвитку педагогічної майстерності і творчості вчителя. Шляхи формування педагога-майстра
ТЕМА XV. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації.	Особливості, функції педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування як діалог. Структура педагогічного спілкування. Переконавання і навіювання у процесі комунікації. Стил педагогічного спілкування. Моделі спілкування та установка вчителя. Культура слухання. Бар'єри і ускладнення у процесі комунікації.
ТЕМА XVI. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.	Сутність, джерела, причини, функції і класифікації конфліктів. Основні суперечності і конфлікти в системі освіти. Структура, сфера, динаміка педагогічного конфлікту. Інформаційні моделі конфліктної ситуації. Конфлікт у взаємодії вчителів і учнів. Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі.
ТЕМА XVII. Особливості професійно-педагогічної комунікації.	Сутність, суб'єкт, об'єкт професійно-педагогічної комунікації. Інформація у професійно-педагогічній комунікації. Функції професійно-педагогічної комунікації. Модель процесу комунікації. Комунікативність учителя
ТЕМА XVIII. Сприятливий соціально-психологічний клімат — основа ефективної комунікації у педагогічному колективі.	Сприятливий соціально-психологічний клімат колективу. Соціально-психологічний клімат у педколективі. Відносини керівника школи і вчителів. Стил керівництва – основа комунікації керівника школи з педагогічним колективом.
ТЕМА XIX. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів.	Конфлікт педагогічної взаємодії. Поведінка вчителя у конфліктній ситуації. Методи врегулювання конфліктів і запобігання їм.

7.4 СТРУКТУРА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

ТЕМА X. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.	Сутність, джерела, причини, функції і класифікації конфліктів. Основні суперечності і конфлікти в системі освіти. Структура, сфера, динаміка педагогічного конфлікту. Інформаційні моделі конфліктної ситуації. Конфлікт у взаємодії вчителів і учнів. Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі.
ТЕМА XI. Особливості професійно-педагогічної комунікації.	Сутність, суб'єкт, об'єкт професійно-педагогічної комунікації. Інформація у професійно-педагогічній комунікації. Функції професійно-педагогічної комунікації. Модель процесу комунікації. Комунікативність учителя
ТЕМА XIII. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів.	Конфлікт педагогічної взаємодії. Поведінка вчителя у конфліктній ситуації. Методи врегулювання конфліктів і запобігання їм
ТЕМА XIV. Вербальні засоби професійно-педагогічної комунікації.	Знакові системи як засоби комунікації. Види вербальних засобів комунікації. Усне педагогічне мовлення. Писемне мовлення вчителя. Внутрішнє мовлення
ТЕМА XV. Культура мови і культура мовлення вчителя.	Ознаки культури мови і мовлення вчителя. Техніка мовлення. Мовленнєвий етикет педагога
ТЕМА XVI. Невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації.	Екстралінгвістичні і просодичні засоби комунікації. Міжособистісний комунікативний простір. Декодування вчителем невербальної інформації.
ТЕМА XVII. Комп'ютерні комунікації в освіті.	Робота вчителя з групами новин (участь у телеконференціях). Встановлення комунікативних зв'язків завдяки участі у всевітніх тематичних телеконференціях. Телеконференції у внутрішній локальній комп'ютерній мережі. Робота вчителя з електронними банками інформації, пошук матеріалів у мережі інтернет.. Найвідоміші пошукові системи та їх адреси в мережі інтернет.

БЛОК 5. Навчальна практика						
6	Особливості роботи школи на сучасному етапі.	Самостійна робота – 6 год.	Література: 6,9,12 Додаткова література: 20	Відповіді на питання	5	впродовж п'ятого навчального семестру
6	Планування роботи школи.	Самостійна робота -6 год.	Література: 6,9,12 Додаткова література:	Відповіді на питання	5	впродовж п'ятого навчального

			20			семестру
6	Шкільна документація.	Самостійна робота - 6 год.	Література: 1,6,8 Інформаційні ресурси: 6	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж п'ятого навчального семестру
6	Планування навчального процесу в школі.	Самостійна робота – 6 год	Література: 1,6,8 Інформаційні ресурси: 6	Відповіді на питання	5	впродовж п'ятого навчального семестру
6	Методична робота в школі.	Самостійна робота – 6 год	Література: 1,6,8 Інформаційні ресурси: 6	Відповіді на питання,	5	впродовж п'ятого навчального семестру
6	Особливості виховної роботи на сучасному етапі.	Самостійна робота – 6 год	Література: 1,6,8,3,20 Інформаційні ресурси: 6	Відповіді на питання	5	впродовж п'ятого навчального семестру
6	Професійна діяльність вчителя.	Самостійна робота – 6 год	Література: 1,6,8,3,11,20 Інформаційні ресурси: 6	Відповіді на питання, тестові завдання		впродовж п'ятого навчального семестру
6	Позакласна робота вчителя.	Самостійна робота – 6 год	Література: 6,8,10,11,17,18 Додаткова література: 22 Інформаційні ресурси: 6	Відповіді на питання		впродовж п'ятого навчального семестру
6	Функції класного керівника.	Самостійна робота – 6 год	Література: 1,6,8,3,20 Інформаційні	Відповіді на питання		впродовж п'ятого навчального

			ресурси: 6,5			го семестру
6	Підведення підсумків навчальної психолого-педагогічної практики.	Самостійна робота – 6 год	Література: 16,21,23 Додаткова література: 2,17	Відповіді на питання		впродовж п'ятого навчального семестру

7.4 СТРУКТУРА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Особливості роботи школи на сучасному етапі.	Бесіда з директором школи. Знайомство зі школою (екскурсія по школі та спостереження). Розподіл студентів по класах. Відвідування 2-х уроків у закріпленому за студентом класі. Вибір учня для складання психолого-педагогічної характеристики. Вивчення Статуту школи.
Планування роботи школи.	Вивчення та аналіз річного плану роботи школи. Ознайомлення зі структурою різних типів уроків за фахом. Відвідування 2-х уроків у закріпленому за студентом класі і аналіз компонентів діяльності на уроці. Вивчення психолого-педагогічних особливостей учня методом спостереження.
Шкільна документація.	Бесіда із секретарем школи про порядок оформлення основних документів школи. Відвідування 2-х уроків у закріпленому за студентом класі і аналіз компонентів діяльності на уроці. Визначення загальних даних учня методом опитування.
Планування навчального процесу в школі.	Бесіда із заступником директора з навчальної роботи. Робота з навчальним планом середніх класів. Відвідування 2-х уроків у закріпленому за студентом класі і аналіз компонентів діяльності на уроці. Вивчення ставлення учня до суспільної діяльності методом опитування.
Методична робота в школі.	Бесіда із заступником директора з науково-методичної роботи. Відвідування і психолого-педагогічний аналіз 2-х уроків у закріпленому за студентом класі. Вивчення ставлення учня до природи методом анкетування.
Особливості виховної роботи на сучасному етапі.	Бесіда із заступником директора з виховної роботи. Відвідування виховного заходу у закріпленому за студентом класі. Вивчення пізнавальної діяльності учня методом анкетування.

Професійна діяльність вчителя.	Бесіда із досвідченим вчителем по предмету за фахом. Вивчення програми, підручників по предмету за фахом. Відвідування і аналіз 2-ох уроків за алгоритмом. Вивчення ставлення учня до трудової, суспільної діяльності і вміння спілкуватися в колективі методом незалежних характеристик.
Позакласна робота вчителя.	Бесіда з вчителем по предмету за фахом. Знайомство з роботою предметного кабінету. Допомога вчителю у підготовці позакласного заходу (виготовлення дидактичного матеріалу, або наочних посібників) Підготовка відео, фото матеріалів з практики. Відвідування і аналіз позакласного заходу з предмету за фахом. Вивчення особливостей характеру та темпераменту учня методом тестування.
Функції класного керівника. Підведення підсумків навчальної психолого-педагогічної практики.	Бесіда із досвідченим класним керівником. Підготовка до проведення залікового виховного заходу, складання плану-конспекту. Відвідування і аналіз двох уроків.
Підведення підсумків навчальної психолого-педагогічної практики.	Написання психолого-педагогічної характеристики на учня за схемою. Проведення виховного заходу у закріпленому за студентом класі. Заповнення звітнього листа студента-практиканта.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	<p>За 5 семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ)</p>
--	--

	<p>буде отримано $KT = PK + PKP = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Підсумковим контролем вивчення дисципліни є недиференційований залік, то набраних таким чином 60 і більше балів достатньо для його зарахування. Складовою навчальної дисципліни є навчальна практика, підсумкова оцінка (ПО) рахується за формулою:</p> $ПО = \frac{(ПК1 + ПК2) + НП}{2}, \text{ де } (ПК1 + ПК2) = 100 \text{ балів; } НП = 100 \text{ балів.}$ $(ПО = \frac{(ПК1 + ПК2) + НП}{2}, \text{ де } (ПК1 + ПК2) = 100 \text{ балів} + НП = 100 \text{ балів}) : 2$ <p>Підсумковим контролем 6 семестру є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві</p>

	<i>неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни. Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</i>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аносов І.П. Педагогічна антропологія. – Київ: "Твім інтер", 2005. – 262 с.
2. Бех І. Наукове розуміння особистості як основа ефективності виховного процесу //Поч.школа. – 1998. - № 2.- С. 2 – 6.
3. Бех І. Виховання особистості. – К.: Либідь, 2004. – 678 с.
4. Бордовская Н.В., Реан А.А. Педагогика. - Спб.: Питер, 2000. – 304 с.
5. Волкова Н.П. Педагогіка . –Київ. – Академія. – 2001. – С. 196 – 201.
6. Вища освіта. Нормативно-правові акти про організацію освіти у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації: У 2 кн./ Укладачі М.І.Панов, Ю.П.Битяк, Г.С.Гончарова та ін.; За ред.. проф.. М.І.Панова. –Х.: Право, 2006. – 688 с.
7. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. – К., 1996. – С. 353 – 359.
8. Гончаренко С. Український педагогічний словник. - Київ "Либідь", 1997. – 374 с.
9. Зайчук В.О. Завдання педагогічних колективів і навчально-виховних закладів України у реформуванні позашкільної роботи //Поч. школа. – 1995. - № 1. – С. 24 – 28.
10. Істатій М. Консультації для батьків //Поч. школа. 1999.- № 2. – С. 48 – 51.
11. Конвенція о правах ребенка //Семья. - 1990. - № 22. – С. 11 – 14. 1.
12. Концепція загальної середньої освіти (12–річна школа) // Початкова школа. — 2002. — №№ 2, 3.
13. Кравець В. Гендерна педагогіка. – Тернопіль: Джура, 2003. – 416 с.
14. Кузь В.Г., Руденко Ю.Д., Сергійчук В.О. Педагогіка народного календаря //Поч.школа. – 1994. - № 4. – С. 3 – 8.
15. Кузь В.Г., Руденко Ю.Д., Сергійчук З.О. Основи національного виховання. – Умань, 1993.
16. Логачевська С. П. Дійти до кожного учня / За ред О. Я. Савченко. — К.: Радянська школа, 1990. — 158 с.
17. Макаренко А.С. Лекції про виховання дітей //Твори: в 7- ми т. – К.: Рад. Школа, 1954. - Т. 4. – С. 335 – 418.
18. Матюша І.К. Особистість і колектив як цілісна гармонійна система. – К., 1997. - С. 119 – 127.
19. Мойсенюк Н.Є. Педагогіка. – Київ, 2007. – 300 с.
20. Національна доктрина розвитку освіти. — К., 2002. — 24 с.
21. Онишків З. М. Тестові завдання з педагогіки: Навчальний посібник для студентів факультету підготовки вчителів початкових класів. — Тернопіль: ТДПУ, 2001. — 115 с.

22. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя: Монографія. – Миколаїв: Вид-во «Іліон», 2006. – 272 с.
23. Павлютенков Є.М., Крижко В.В. Організація методичної роботи. – Харків: "Основа", 2005. – 80 с.
24. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М.Галузяк, М.Сметанський, В.Шахов. – Вінниця: «Книга-Вега», 2003. – 416 с.
25. Підласий І.П. Педагогіка або три технології. – К.: "Слово", 2004. – 616 с.
26. Реан А.А., Бордовская Н.В., Розум С.И. Психология и педагогика. – СПб.: Питер, 2000. – 432 с.
27. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям // Вибрані твори: У 5-ти т. — К.: Радянська школа, 1977. — Т. 3. — С. 7-279.
28. Україна ХХІ століття: стратегія освіти. Державна національна політика відродження освіти (тези до проекту) // Освіта. - 1992. - 18 серпня.
29. Українське народознавство /за ред. С.П. Павлюка . – К., Фенікс, 1999. - С. 127 – 158.
30. Фіцула М.М. Педагогіка . – К., „Академія”, 2005.- 378 с.
31. Фіцула М.М. Правове виховання учнів. – К., 1997.- 186 с.
32. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. - К.: Видавничий центр „Академія”, 2001.
33. Фридман Л.М., Волков К.Н. Психологическая наука - учителю. - М.: Просвещение, 1985.
34. Щербань П.М. Прикладна педагогіка. – К.: Вища шк., 2002. – 215 с.
35. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник / Е.І.Федорчук, Т.І.Конькова, В.В.Федорчук, В.О.Заремба; За заг. ред.. Е.І.Федорчук. – Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. – С. 84.
36. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб. / Упоряд.: І.А.Зязюн, Н.Г.Базилевич, Т.Г.Дмитренко та ін.; За ред.. І.А.Зязюна. – К.: Вища школа, 2006.
37. Бех І. Наукове розуміння особистості як основа ефективності виховного процесу //Поч.школа. – 1998. - № 2.- С. 2 – 6.
38. Бех І. Виховання особистості. – К.: Либідь, 2004. – 678 с.
39. Волкова Н.П. Педагогіка . –Київ. – Академія. – 2001. – С. 196 – 201.
40. Матюша І.К. Особистість і колектив як цілісна гармонійна система. – К., 1997. - С. 119 – 127.
41. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – Київ, 2007. – 300 с.
42. Бине А. Современные идеи о детях/Пер. с франц. -М.,1910.
43. Дьюи Д. Школа й общество /Пер. с англ. - М., 1907..
44. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості /Вибрані твори. В 5 т. Т. 1. - К.: Рад. шк., 1976. - С. 55-206.
45. Ушинський К.Д. Про народність у громадському вихованні /Вибрані педагогічні твори. В 2 т. Т. 1. - К.: Рад. шк., 1993. - С. 43-103.
46. Любар О. О. Кан-Калик В.А., Никандров Н.Д. Педагогическое творчество. – М.: Педагогика, 1990. – 144 с.
47. Кан-Калик В.А. Учителю о педагогическом общении. – М.: Просвещение, 1987.
48. Основы педагогического мастерства: Учеб. пособие для пед. спец. высш. учеб. заведений / И.А.Зязюн, И.Ф.Кривонос, Н.И.Тарасевич и др.; Под ред. И.А.Зязюна. – М.: Просвещение, 1989. – 302 с.
49. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник / Е.І.Федорчук, Т.І.Конькова, В.В.Федорчук, В.О.Заремба; За заг. ред.. Е.І.Федорчук. – Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. – С. 84.

50. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб. / Упоряд.: І.А.Зязюн, Н.Г.Базилевич, Т.Г.Дмитренко та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища школа, 2006.
51. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів: Світ, 1990. – 232 с.
52. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997.
53. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії: навчальний посібник для вчителів, аспірантів, студентів середніх та вищих навчальних закладів. – К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
54. Іржі Т. Мистецтво говорити. – К., 1986. – С. 99-100.
55. Исаев И.Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр “Академия”, 2002. – 208 с.
56. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища шк., 2004. – 422 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Педагогіка. Хрестоматія / Уклад. А. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К.: Знання-Прес, 2007.
2. Підласий Т. П. Як підготувати ефективний урок. - К., 1989.
3. Підласий И.П. Педагогика. - М., 2005.
4. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи. - К., 1997.
5. Савченко О. Я. У пошуках нової концепції школи першого ступеня навчання // Початкова школа. - 1990. - №1. - С. 27.
6. Савченко О. Я. Реформування змісту початкової освіти // Початкова школа. - 1996. - №1. - С. 2-7.
7. Слостенин В. А., Каширин В. П. Психология и педагогика. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 480 с.
8. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології. - Х.: Ранок, 2002.
9. Стельмахович М. Т. Народна дидактика. - К., 1985.
10. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка. - К., 1997.
11. Сухомлинський В. А. Мудра влада колектива. - К., 1975.
12. Тарасенко Г. С. Дивосвіт. Уроки естетико-екологічної культури на матеріалах українознавства. - К., 1995.
13. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник. - К., 2007.
14. Харламов И. Ф. Педагогика, - М., 1990.
15. Хуторской А. В. Практикум по дидактике и методикам обучения. – СПб.: Питер, 2008. – 541 с.
16. Щербаків К. І. Вступ до спеціальності: Навч. посібник. - К., 2007.
17. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри, - К., 1993.
18. Щербань П. М. Прикладна педагогіка, - К., 2002.
19. Ягупов В. И. Педагогика. - К., 2006.
20. Яремчик В. Д. Національні проблеми загальноосвітньої школи в Україні Історія і сучасність. - К, 1993.
21. Янш В. Українська вдача - наш виховний ідеал. - Тернопіль, 2005.
22. Исаев И.Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр “Академия”, 2002. – 208 с.
23. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997.

24. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії: навчальний посібник для вчителів, аспірантів, студентів середніх та вищих навчальних закладів. – К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
25. Твердохліб Т. С. Педагогічна майстерність класного керівника в організації виховної роботи: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. В.І. Лозової. Харків: ХНПУ ім. Г.С.Сковороди, 2017. 154 с.
26. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: Навч. посібн. для студ. вищ. пед. закладів освіти. Тернопіль, 2005.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. www.conf.vstu.edu.ua/humed/2006.
2. www.visnyk.iatp.org.ua.
3. www.eidos.ru/journal/2002.
4. <http://www.portal-slovo.ru>.
5. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00>
6. <http://www.teacher.in.ua> - Український освітній портал – все для вчителя
7. <http://osvita.org.ua> – освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України і Росії
8. www.library.edu-ua.net - Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.
9. Народна освіта : електронне наукове фахове видання. 2013. № 1 (19). URL : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=1008.